

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ KURULTAYI
10-11 ŞUBAT 2018, BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ-İSTANBUL

Kamunun Bilgisayar Mühendisleriyle Sınava

-Katılımcı Katkısı-

Nurcan ÖZYAZICI SUNAY
Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Eski Bilgi İşlem Dairesi Başkanı

Gümrük ve Ticaret Bakanlığında 14 yıl Bilgi İşlem Daire Başkanlığı yaptım. Buradaki deneyimimi mutlaka aktarmam gerektiğini düşündüm; çünkü herhalde kamuda en uzun süre Bilgi İşlem Daire Başkanlığı yapan kişiyim. 1998-2012 arasında. Dolayısıyla çok büyük bir mücadele verdik; ancak şöyle bir şansım vardı benim: Bizim bakanlığımız yeniden yapılanmış, Maliye ve Gümrük Bakanlığından ayrılmıştı ve Bilgi İşlem Başkanlığı en üst düzeye, müsteşara bağlıydı. Buna karşın yaşadıklarımız sözü edilmeye değer; burada değinilmemiş iki noktaya değinmek istiyorum.

Birincisi, bilgisayar mühendislerini ben de *mühendis* olarak değil *teknisyen* olarak çalıştırdım; çünkü başka çaremiz yoktu. Yıllarca mücadele verdik ara kadroda eleman alalım diye. Özellikle “yüksekokullardan, teknik okullardan, bilgisayar programcılığı gibi bölümlerden mezun olanları alalım,” dedik; ama hiçbir zaman Devlet Personel Başkanlığı buna razı olmadı. Hep 4 yıllık okul mezun olacak, mühendis olacak diye karşı çıkıldı. Böyle olunca siz zorunlu olarak bilgisayar mühendislerini gerçek işlerinin dışında çalıştırıyorsunuz. Bu sefer mutsuz oluyorlar, tabii ki bir an önce de gitmek istiyorlar. Bunu çok yaşadık, bununla ilgili mücadele verdik; ancak bunu belli kadrolarda yapabildik.

İkinci ve en önemli konu bence -ki bunu ben de yaşadım- yönetim kadrolarına gelebilmek. Uzun bir süre çalıştıktan sonra yönetici olmam gerekiyordu. (Benim çalıştığım dönemde liyakata biraz önem veriliyordu; şimdiki gibi değildi.) Yönetici olacağım, ancak Devlet Personelinin bir maddesi var: Daire başkanı ve üstü yönetime gelebilmek için hukuk, işletme, iktisat mezunu olmak zorunludur. Bilgisayar mühendisi, kesinlikle bunun içinde yer almıyor. Yıllarca bunun değişmesi için çaba gösterdik ve Gümrük Müsteşarlığının değişen teşkilat kanununa şunu koydurduk: Bu madde, teknik daire başkanlıkları için geçerli değildir. Böyle olunca ben daire başkanı olabildim...

Bu kez karşımıza başka bir şey çıktı: Bilgisayar mühendislerini Gümrük Müsteşarlığına *uzman* olarak aldılar, “uzman” kadrosu verdiler. Çok güzel, böylece maaşları fazlalaştı; ancak bu kez uzmanlara sağlanan haklarda sorun oldu. Örneğin 10 yıl uzman olarak çalıştıktan sonra piyasada gümrük müşavirliği yapmak veya yeminli mali müşavirlik yapmak gibi haklar tanınıyor. Bu hakların içerisine hemen madde koydular: “Uzman olsa bile hukuk, işletme, iktisat mezunu değilse bu hakkı alamaz.” Haydi bakalım, başladık yeniden uğraşmaya... Özellikle ben kişisel olarak çok mücadele verdim; neyse ki yöneticilerim anlayışla karşıladılar. Sonunda oraya bir madde koydurdum: “Mühendis olanlar, eğer işletme yüksek lisansı yaptılarsa onlara bu haklar verilebilir.” Ancak bunu yapabildik...

Ardından “yurtdışı kadroları” karşımıza çıktı. Belli bir süre yönetici olduğunuz zaman sizi yurtdışına müşavir olarak gönderebiliyorlar; konsolosluga, büyükelçiliğe... Bunlar için de yine hukuk, işletme, iktisat mezunu olma koşulu var. Bu, bir türlü bitmiyor!

Oysa bilgisayar mühendisi, her zaman bilgisayar mühendisi olarak kalmayacak... 20 yıllık, 30 yıllık olacak. Kamuda bunca uzun süre görev yapıp emek verdiği zaman onun da hakkı, o da bunlardan yararlanmak isteyecek. Hemen karşısına hukuk, işletme, iktisat mezunu olmak çıkıyor.

Önemli konulardan biri de teknolojiyi bilmeden çıkan kararlar, yönetmelikler... Bir deneyimimi paylaşayım. Bir gün, bir genel müdür bana bir yazı gönderdi. Resmi Gazetede çıkmış bir genelgede şöyle yazıyor: “Ekli genelgeye göre bir yazılım hazırlayın.” Ne işi tanımlıyor, ne koşulları belli... Bir genelge var, sizden o genelgeye göre yazılım yapmanız bekleniyor. Kamuda uzun yıllar bunun mücadelesini verdik. İş tarafı ayrıdır, teknik tarafı ayrıdır diye anlatmaya çalıştık. Siz önce işi, iş süreçlerini tanımlayın; biz de ona göre yazılımları yapalım... Bunlar tabii kamuda hep karşımıza çıkan şeyler.

Ayşegül Hanımın söylediğine katılıyorum. Kesinlikle bu, “kamunun bilgisayar mühendisleriyle sınavı”ndan çok “kamunun bilişimle sınavı”. Hâlâ da devam ediyor. Örneğin geldiğimiz noktada hâlâ yazılım bakımına hiç kimse inanmıyor. “Ne demek yani, yazılımın periyodik bakımı mı olur?” deniyor. “Siz niye yapmıyorsunuz, siz niye bilmiyorsunuz,” diye bilgi işleme yükleniliyor.

İşte bunların hepsi kamuda yaşanan şeyler...

Çok teşekkür ederim. Hem beni dinlediğiniz için hem de konuşmacılara...